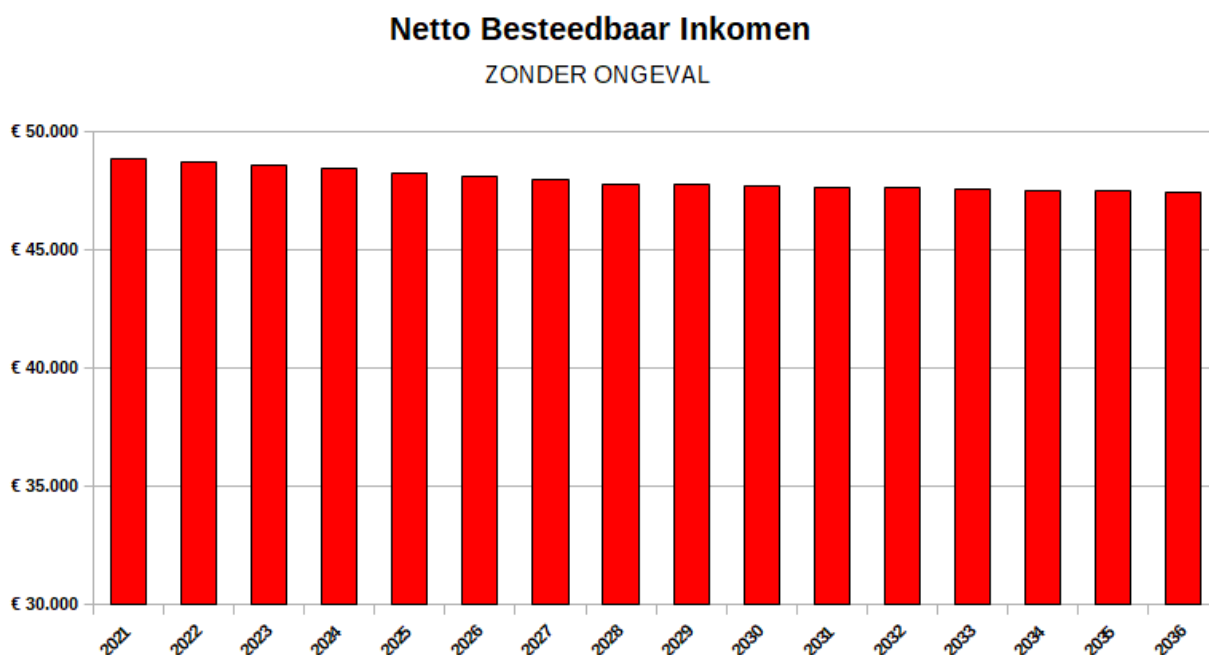

Rekenmethode personenschades voor ondernemers optimaliseren

'Next Level' Personenschadecalculaties voor ondernemers

Al eerder heb ik via recente artikelen aandacht geschonken aan personenschades voor ondernemers en daarin enkele beperkingen aangekaart die zich in de praktijk openbaren. In dit artikel ga ik dieper in op de vaststelling van de schade wegens Verlies aan Verdienvermogen (kortweg VAV) voor ondernemers. Aan de hand van een casus en enkele grafieken zal ik een aantal restricties hieromtrent zichtbaar maken. Aanvullend draag ik oplossingen aan om de rekenmethode te optimaliseren waarmee meer transparantie en nauwkeuriger berekende VAV-schades ontstaan.

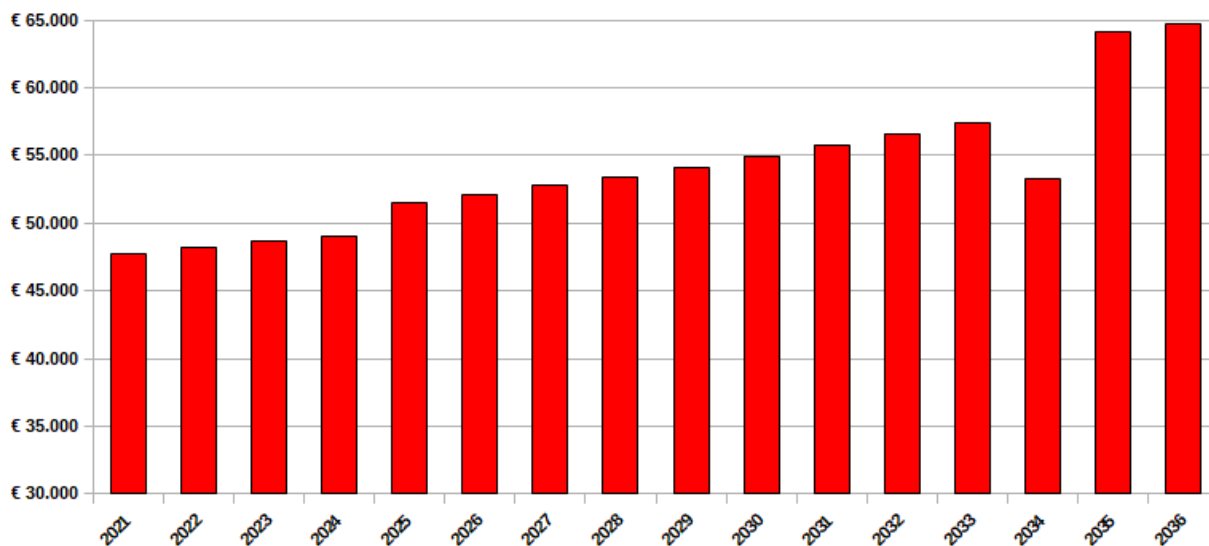
Traditioneel wordt d.m.v. een oude methode het toekomstige arbeidsinkomen van een ondernemer bepaald door een gemiddelde te nemen van het bedrijfsresultaat uit het recente verleden. Met behulp van een opgesteld Dupont schema – die enkele (soms te manipuleren) kernwaardes van de onderneming uit het verleden bevat – wordt het gemiddelde arbeidsinkomen geëxtrapoleerd waarbij geprognosticeerde omzet en kosten leidend zijn. Het op deze manier berekende bruto inkomen wordt zodoende bepaald zonder doorrekening van de toekomstige bedrijfsresultaten. Desalniettemin wordt het gezien als het toekomstige arbeidsinkomen voor de situatie 'zonder ongeval'. De onderstaande grafiek toont dit arbeidsinkomen over een aantal jaren in de vorm van het Netto Besteedbaar Inkomen. Dat is in dit geval het bruto arbeidsinkomen nadat het gecorrigeerd is met verschuldigde Inkomstenbelasting en Heffingskortingen. Voor deze grafiek heb ik gekozen omdat de VAV-schade bestaat uit het verschil in Netto Besteedbaar Inkomen voor de situaties 'zonder ongeval' en 'met ongeval'.

'So far so good' hoor ik veel mensen zeggen doch dit is het begin van enkele beperkingen. Namelijk, de grafiek toont het Netto Besteedbaar Inkomen die voor ieder jaar nagenoeg gelijk is en dat is theoretisch onmogelijk. Immers, het inkomen van een ondernemer is afhankelijk van het resultaat uit de onderneming en deze fluctueert jaarlijks door toedoen van wisselende omzet, kosten, afschrijvingen en financieringslasten. Het Netto Besteedbaar Inkomen is hier dus vastgesteld zonder een boekhoudkundige relatie met de bron. De bron is en blijft echter de onderneming en die zal gevolgd moeten worden om een realistische VAV-schade te kunnen bepalen. Dit geldt ook voor een personenschadecalculatie wat in de basis niets anders is dan een simulatie van het toekomstige arbeidsinkomen aangevuld met een contante waarde berekening.

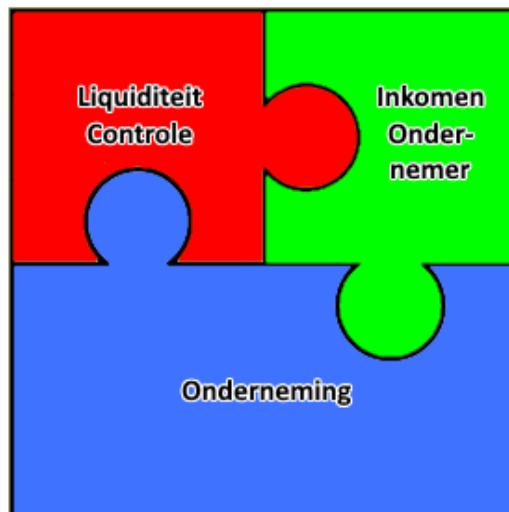
Door een moderne methode te volgen die ik hier nader zal uiteenzetten, wordt het arbeidsinkomen afhankelijk gesteld van het toekomstige resultaat uit de onderneming. Met deze methode ligt de nadruk niet op het arbeidsinkomen van de ondernemer doch op het reilen en zeilen van de onderneming, zijnde de bron van het arbeidsinkomen. Dit wordt gerealiseerd door alle balansposten binnen de onderneming in de berekening op te nemen dus inclusief de posten omzet, kosten, afschrijvingen en financieringslasten. Dit lijkt moeilijker dan het in werkelijkheid is. De getallen voor de posten afschrijvingen en financieringslasten zijn makkelijk uit een recente jaarrekening op te maken. Alleen bij de posten omzet en kosten moet langer stil gestaan worden doch dat moest bij de oude methode ook al. Met deze informatie wordt dan voor de toekomstige jaren op boekhoudkundige wijze het resultaat uit de onderneming bepaald, zijnde het arbeidsinkomen van de ondernemer. Om de onderliggende berekening eenvoudig te houden voor deze case, heb ik voor de posten omzet en kosten gekozen voor gelijkblijvende getallen. Desalniettemin valt het direct op dat het arbeidsinkomen alsmede het Netto Besteedbaar Inkomen jaarlijks fluctueert en dus niet meer gelijk aan elkaar is. Dit is zichtbaar in de onderstaande grafiek.

Netto Besteedbaar Inkomen ZONDER ONGEVAL

Met de moderne methode wordt het toekomstig arbeidsinkomen dus niet handmatig in een rekentool opgegeven maar wordt deze automatisch berekend. De berekening geschiedt inclusief de vaststelling van jaarlijkse Balansen, Winst- & Verliesrekeningen en Liquiditeitsoverzichten die voor transparantie en auditmogelijkheden zorgen. De grafieken maken duidelijk dat er dan substantiële verschillen ontstaan wat logischerwijs ook invloed heeft op de hoogte van de VAV-schade. Mijn rekenpraktijk wijst uit dat een VAV-schade dan gemakkelijk 25% of meer kan afwijken t.o.v. de oude methode. Aanvullend voordeel van de moderne methode is dat er jaarlijks een realiteitscheck voor de onderneming wordt uitgevoerd. Deze houdt in dat er binnen de onderneming nooit een liquiditeitstekort mag ontstaan omdat anders het resultaat uit de onderneming – zijnde het arbeidsinkomen van de ondernemer – onrealistisch is. Is er een liquiditeitstekort in enig jaar dan zal dat vereffend moeten worden met een aanvullend zakelijk krediet. Is dat niet beschikbaar dan wordt het tekort automatisch aangezuiverd met een kapitaalsinjectie door de ondernemer ter grootte van het liquiditeitstekort. In beide gevallen wordt het Netto Besteedbaar Inkomen negatief beïnvloed. Dit is een logisch gevolg van het liquiditeitstekort binnen de onderneming dat aangezuiverd moest worden.

REALITEITSCHECK

De oude methode voert geen realiteitscheck uit en heeft geen enkele boekhoudkundige correlatie tussen ondernemer en onderneming. Daarom kunnen personenschades voor ondernemers op basis van de oude methode geoptimaliseerd worden. Dit geldt ook voor ondernemers die directeur groot aandeelhouder zijn en werkzaam zijn in een eigen besloten vennootschap. Ook in die situatie is het arbeidsinkomen afhankelijk van het resultaat uit de onderneming ondanks dat er een vast salaris wordt uitgekeerd. Ook binnen de besloten vennootschap moet er jaarlijks een realiteitscheck uitgevoerd worden. Eventuele liquiditeitstekorten moeten in die situatie ook aangezuiverd worden waardoor het Netto Besteedbaar Inkomen negatief wordt beïnvloed en zodoende ook de VAV-schade.

De verschillen tussen de hier geschetste oude en moderne methode lopen behoorlijk uiteen. De oude methode is in het verleden logischerwijs ontstaan doordat er geen mogelijkheden waren om een onderneming naar de toekomst toe door te rekenen in combinatie met een contante waarde berekening. Vandaag de dag is dat met een intelligente rekentool wel mogelijk zodat personenschades voor ondernemers met andere grondslagen berekend kunnen worden. Namelijk, met grondslagen die geheel in lijn liggen met wat er boekhoudkundig in de praktijk bij iedere ondernemer en onderneming daadwerkelijk gebeurt. Dus geen aannames meer van het toekomstige arbeidsinkomen inclusief extrapolaties doch een transparante berekening van het toekomstige arbeidsinkomen inclusief cijfermatige onderbouwingen.

	Oude Methode	Moderne Methode
Arbeitsinkomen bepalen o.b.v. een gemiddelde	Ja	Nee
Extrapolatie arbeidsinkomen	Ja	Nee
Aanname toekomstige omzet en kosten	Ja	Ja
Berekening toekomstige bedrijfsresultaten	Nee	Ja
Balansposten onderdeel van de berekening	Nee	Ja
Liquiditeitscontrole (realiteitscheck)	Nee	Ja
Nauwkeurige schadebepaling	Nee	Ja
Mutaties in balansposten hebben direct invloed op de berekende schade	Nee	Ja

In de personenschadebranche wordt regelmatig gebruik gemaakt van rekentools die alleen ondersteuning bieden voor het handmatig invoeren van arbeidsinkomen voor een ondernemer. Een boekhoudkundige correlatie tussen ondernemer en onderneming kan zodoende niet gerealiseerd worden. Dit maakt de berekening minder nauwkeurig. Het ontbreken van een realiteitscheck tast de waarheidsgehalte van een dergelijke berekening verder aan. Een [moderne rekentool](#) beschikt wel over deze functionaliteit zodat de financiële puzzelstukken een sluitend geheel vormen. Het resultaat is een realistische simulatie van het arbeidsinkomen voor een ondernemer en een waarheidsgetrouwe VAV-schade. Hiermee is geen extra werk gemoeid omdat alle boekhoudkundige berekeningen inclusief de liquiditeitscontroles automatisch uitgevoerd worden alsmede via output geverifieerd kunnen worden. Het biedt daarnaast unieke mogelijkheden voor opdrachtgevers omdat er bijvoorbeeld binnen één seconde antwoord gegeven kan worden op de vraag 'Wat is het gevolg op de VAV-schade als de omzet met 1% stijgt?'. Kortom, 'Next Level' Personenschadecalculatie!

April 2021,

Vincent van den Bogert.

Als rekenkundige, financieel adviseur en software ontwikkelaar is Vincent van den Bogert vanaf 1998 directeur/eigenaar van het bedrijf [Vinplan.Apps](#). Het bedrijf richt zich op de ontwikkeling van software voor de financiële industrie (personenschades en financiële planning) en het uitvoeren van rekenopdrachten en bedrijfseconomische analyses in de personenschadebranche. Vincent van den Bogert heeft jarenlang als gecertificeerd financieel planner gewerkt waarbij de dienstverlening primair gericht was op ondernemers en vermogende particulieren.

